

paa den samme Grund som Nordamerika, ja end ikke som England. Vi leve i et gammelt Samfund, der have en vis Række af Forudsætninger, der kræve noget Tilsvarende med Hensyn til Indretninger og Institutioner. Jeg skal nemlig bemærke, at Intet var simplere eller naturligere, end at Staten aldeles tog Haanden bort fra saadanne Ting, dersom det viste sig, at de fuldkommen trivedes og blomstrede af sig selv; jeg har nylig paa et andet Sted hørt Veilighed til at udtale, at det aldrig kunde være faldet mig ind at forelægge en Lov om Hæsteavlens Fremme, hvis der fandtes et tilstrækkeligt Antal Private, som med tilstrækkelig Capitalkraft og Interesse udførte det, man maatte ønske; thi det er ganske vist, at den Private, naar han kan og vil udføre dette, gjør det bedre end Staten; men er det ikke Tilfældet, saa er det, troer jeg, i Danmark som i de fleste andre Stater, ialtfald udenfor England, Noget, som Staten paa en eller anden Maade maa tage sig af. Jeg tillod mig før at sige, at disse almindelige Grundsætninger finde en overmaade ringe Anvendelse paa de Spørgsmaal, her foreligge, og jeg vil ikke kunne gjøre det tydeligere end ved enkeltviis at gennemgaae dem og anføre et Par Betragtninger, som jeg skal henstille til det ærede Thing's velvillige Overveielse.

Den første Post, hvorom der er Tale, er et Honorar af 600 Rd. for Bestyrelsen af Fabrikdirektorens Forretninger, om hvilket Udvalget i sin Betænkning har anført, at det maaskee kunde gives en mere passende Betænkelse. Denne Sum tilfalder en bestemt Mand med sit hele Beløb, men denne Mand er for Diebliffet fuldkommen uundværlig, da det er henviist til ham at give Betænkning over saarlige Sager angaaende Patenters Erhvervelse, hvilke udgjøre omtrent 200 om Aaret, og tildeels ere meget udførlige og vidtløftige Sager, til hvis Bearbejdelse Ministeriet aldeles savner Kræfter, og med Hensyn til hvilke det ogsaa aldeles voldsom sig til denne Mand's Erklæringer. Disse Sager omfatte en Deel Underfølgelser, som den nuværende Lovgivning, eller rettere sagt den ved Pragis indførte Tingenes Orden, udkræver; om de kunne bortfalde ved en ny Patentlovgivning, saaledes at der blot

blev et Depot, hvor Vedkommende nedlagde sine Beskrivelser eller Tegninger og da blot erhvervede sig en Anerkjendelse af, at de vare nedlagte, uden at Staten iøvrigt indlod sig paa at undersøge eller garantere, at det var noget Nytt, og at det virkelig fortjente en Slags Opmærksomhed, skal jeg lade staae ved sit Værd. For Tiden er dette imidlertid et meget vanskeligt Arbejde, der ikke kunde udføres for den her opførte Sum, hvis ikke den Paagældende væsentlig havde sit Udkomme af en anden Stilling og havde en særdeles levende Interesse for denne Sag. Udenfor disse Sager har han ganske vist som teknisk Consulent væsentlig ikke Andet at gjøre, end som raadgivende at vejlede Ministeriet med Hensyn til Anvendelsen af de 4000 Rd., der ere bevilgede til Industriens Fremme; men jeg skal bemærke, at ogsaa i denne Henseende er det for Ministeriet overmaade heldigt at have en Mand, som med meget levende Interesse for Industrien forbinder et nøie Kjendskab til de fremstræbende Kræfter, der vise sig, og en levende Interesse for at fremhjælpe dem, forsaavidt det kan skee med de ringe Midler, der staae til Raadighed. Disse Midler udgjøre som bekendt 4000 Rd. og anvendes væsentlig til Rejsestipendier. Jeg kan paa ingen Maade erkjende, at det ikke skulde være endogsaa fortrinsviis de Industrielle, som kunne og ville have stor Nytte af at komme ud omkring og see Frembringelserne og Frembringelsesmaaderne paa de Steder, hvor de have naaet den største Udvikling, og hvor man sikkert langt bedre kan lære Noget gennem egen Erfaring, end ved at blive hjemme og gjøre sig bekendt med Bøger og Tegninger, og navnlig vilde jeg ansee det for et meget slet Surrogat herfor at lade en enkelt Mand reise rundt og samle Tegninger og Planer. Thi foruden at dette vilde medføre en stor Udgift, da disse Ting vel skulde kjøbes, kan det ikke forudsæes eller forudsættes, at man kunde have en Mand til Raadighed, der var et saadant Universalgeni, at han med Indsigt eller Paalidelighed kunde befatte sig med samtlige disse Sager, der omfatte saa grumme mange forskellige Ting. Det er min Overbeviisning, at Rejsestipendierne i Regelen ere komne fremstræbende yngre, talentfulde og dygtige Mænd